

Тема. Другорядні члени речення. Обставина

Матеріал підручника с. 153. Обставина (прочитати самостійно)

Додатково. Робота з таблицею

ВИДИ ОБСТАВИН ЗА ЗНАЧЕННЯМ

Способу дії, міри	Місця	Часу	Причини	Мети
Як? В якій мірі? Яким способом?	Де? Куди? Звідки?	Коли? Відколи? Як довго?	Чому? З якої причини?	З якою метою? Навіщо?
Він <u>нехотя</u> (прислівник) звівся і сів на лаві під мисником.	Пішов козак <u>світ за очі</u> (фразеологізм)	<u>Рано</u> (прислівник) небо було синє.	<u>З голоду та холоду</u> (іменник) і півень не співає.	Ми йдемо в школу <u>вчитися</u> (дієслово).

Висновок. Обставина виражається прислівником, сполученням іменника у непрямому відмінку з прийменником, інфінітивом, фразеологізмами.

➤ Творча робота (Поширити речення обставинами)

Березень підкрався (як?)

(Коли?) дмухнув теплий вологий вітер.

(Коли?) ... почався рясний дощ.

Дітям стало (як?)

➤ Вправа 425

Спишіть речення, підкресліть головні та другорядні члени речення. З'ясуйте, на яке питання відповідає кожна обставина.

1. Тільки шелестіло яблуневе листя й невиразно чорніли стовбури дерев.
2. А журавлі летять собі додому ключами.
3. Зайду в траву і ляжу горлиць.
4. Метелик білий в маки залетів.
5. Ніколи не повертаються назад три речі: час, слово, можливість.
6. Добре діло роби сміло.

Завдання. Виписати обставини, визначити, на яке питання відповідають, якою частиною мови виражаються

Картка №1

1. Причаїлись у снігах соловейки – спурхнуть пролісками весною.
2. Хата до хати родинно тулиться, вишня до вишні збирається в гості.
3. Весна зненацька вибухає гроном молодих суцвіть.

Картка №2

1. Щодень жаркіше сонце дихає, коли над містом устає.
2. Течуть в степах правічні ріки, гуде космічно небозвід.
3. Нема такого хліба на землі, як той, що мати випікала в печі.

Картка №3

1. У теплий вирій летять восени журавлі, а весною повертаються.
2. Гудуть сьогодні від втоми руки, а під ногами шепоче трава.
3. Правда вічно підносить і мучить, і веде крізь вогонь навмання.

Картка №4

1. Тут починається мій рід і не закінчиться повіки.
2. Вона з легким серцем покидала дім: бабуся сіла відпочити.
3. Довкола спалахували вогні, дівчина швидко підійшла до будинку.

Домашнє завдання. Вправи 421, 423.

